

Mária Patakyová

verejná ochrankyňa práv

TLAČOVÁ SPRÁVA

DETI MUSÍME CHRÁNIŤ PRED NÁSILÍM

KONKRÉTNymi KROKMI V PRAXI

Diskusia o ochrane detských obetí násilia a dodržiavaní ich práv v trestnom konaní v Kancelárii verejného ochrancu práv z jesene minulého roka pokračuje.

(Bratislava, 16. apríla) V októbri minulého roka zorganizovalo občianske združenie **Náruč – Pomoc deťom v kríze** stretnutie k problematike detských obetí násilia v trestnom konaní, nad ktorým prevzala záštitu **verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová**. Dnes sa za okrúhlym stolom stretli znova spolu s odborníkmi a odborničkami v tejto problematike. Cieľom diskusie bolo hľadanie konkrétnych riešení vybraných problémov týkajúcich sa problematiky ochrany detí pred násilím.

Ombudsmanka na poslednom stretnutí za okrúhlym stolom uviedla, že podľa údajov Rady Európy zažilo násilie v rôznych formách každé piate dieťa, čo je v prípade Slovenska až 200 000 detí. Ak by sme toto číslo zredukovali len na jednu desatinu, išlo by stále až o približne 20 000 detí.

„Považujem to za mimoriadne vysoké číslo, ktoré ukazuje, že ide o obzvlášť závažný problém. Musím povedať, že mi je veľmi ľúto, keď ako krajina nevyužívame všetky nástroje na ochranu obetí násilia a prevenciu tohto negatívneho javu v spoločnosti. Do praxe je potrebné dostať účinné opatrenia na riešenie problému násilia a úlohou štátu by malo byť ich prijímať,“ vyhlásila verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová a dodala, že diskusia na danú tému musí prebiehať medzi kompetentnými orgánmi a inštitúciami. Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva spravodlivosti SR, Najvyššieho súdu, Prezídia Policajného zboru, Generálnej prokuratúry SR a ďalší profesionáli priamo sa podieľajúci na riešení problematiky násilia páchaného na deťoch.

Ako má prebiehať výsluch obzvlášť zraniteľnej obeť

Kľúčovými témami stretnutia boli otázky zamerané na ochranu detí počas výsluchu. Dlhodobým problémom je postavenie dieťaťa v konaní, ktoré často býva vnímané ako objekt a nie subjekt konania. Dieťa by malo byť vypočúvané primeraným spôsobom v špeciálnej výsluchovej miestnosti a zrozumiteľne informované o možných výsledkoch konania, ktoré ovplyvnia jeho život. Hľadanie spôsobu, ako dosiahnuť, aby sa výsluchy detských obetí týrania a sexuálneho zneužívania štandardne konali v na to určených a primerane vybavených vypočúvacích miestnostiach, bolo jedným z cieľov stretnutia. Doposiaľ majú takéto miestnosti k dispozícii len mimovládne organizácie zamerané na prácu s deťmi ohrozenými násilím, a to Náruč – Pomoc deťom v kríze a Centrum

Slniečko. Ako informovalo Prezídium policajného zboru, pripravuje vybudovanie svojich 22 špeciálnych výsluchových miestností.

„Napriek tomu, že Náruč disponuje vypočúvacími miestnosťami, ktoré spĺňajú najvyššie štandardy zodpovedajúce potrebám detí aj vyšetrovateľov, realizuje sa tu len minimum výsluchov. Veľmi nás mrzí, že väčšina výsluchov naďalej prebieha na policajných staniciach v priestoroch, ktoré nie sú k deťom ústretové a v konečnom dôsledku vedú k zníženiu efektivity vypočúvania. V praxi to vyzerá tak, že v kancelárii vyšetrovateľa sa tiesnia všetky osoby povinne zúčastnené na výsluchu okolo dieťaťa, ktoré má kameru umiestenú pred sebou a pred všetkými vypovedá o najhorších, často extrémne intímnych zážitkoch. Asi nikoho neprekvapí, že za takýchto podmienok len málo výpovedí detí prispeje k jednoznačnému uzavretiu prípadu násilia na deťoch. Nehovoriac o sekundárnej viktimizácii detí,“ povedal Ivan Leitman, výkonný riaditeľ občianskeho združenia Náruč - Pomoc deťom v kríze.

Témami okrúhleho stola boli aj ďalšie veci, ktoré sa v praxi javia ako problematické. Ide napríklad o určenie, kto je zodpovedný za privezenie detí na výsluch, aký má byť počet osôb vo vypočúvacej miestnosti a podobne.

„Za najväznejší problém ale považujem to, aký malý počet detských obetí násilia sa ocitá, a to dlhodobo, v štatistikách relevantných rezortov. Rádovo hovoríme ročne o desiatkach (rezort zdravotníctva) či stovkách (rezort práce, sociálnych vecí a rodiny, rezort vnútra). Z výskumov je zrejmé, že počet detí, ktoré sa stali obeťami týrania či sexuálneho zneužívania, je mnohonásobne vyšší. To znamená, že tieto deti sa nám nielenže strácajú v systéme, ale čo je horšie, tým pádom im systém ani nie je schopný poskytnúť adekvátnu pomoc,“ uzavrel Ivan Leitman.